

Ewa i Marek Dziekońscy są jedną z par architektów, którzy wspólnie z Hanną Adamczewską i Kazimierzem Wejchertem, Marią i Andrzejem Czyżewskimi oraz Ewą i Januszem Włodarczykami współtworzyli miasto Nowe Tychy.

Marek Dziekoński urodził się w 1930 r. w Warszawie. Jako wnuk architekta i konserwatora zabytków Józefa Piusa Dziekońskiego oraz syn architekta Tomasza Dziekońskiego wyrastał w kręgu twórczości i sztuki.

Już w dzieciństwie fascynowały go zabawy polegające na rzeźbieniu wymaginowanych miast. Te zainteresowania rozwijał w szkole średniej w Państwowej Szkole Przemysłu Drzewnego w Zakopanem, następnie w Liceum Budowlanym we Wrocławiu.

Szkoła w Zakopanem zaszczepiła w nim rzeźbiarskie wycucie formy i wrażliwość na architekturę regionalną.

Studiował na Wydziale Architektury we Wrocławiu. Jego wybitne zdolności docenił prof. Tadeusz Brzoza, angażując go w roli asystenta w Katedrze Projektowania Budynków Społeczno – Mieszkalnych. Równolegle pracę na uczelni łączył z pracą projektową we wrocławskim Miastoprojekcie.

Ewa Dziekońska, z domu Sędzikowska, urodziła się w Skarżysku Kamiennej w 1929 r. Szkołę średnią ukończyła w Brzegu. Wybór zawód architekta nie był realizacją jej młodzieńczych fascynacji, ale świadomym wyborem zawodu, w którym mogła służyć ludziom. Marka poznała w czasie studiów architektonicznych we Wrocławiu. Wspólnie pracowali do późnych lat 70.

Ewa i Marek Dziekońscy jako młode małżeństwo w 1957 r. wzięli udział w dwóch ważnych konkursach architektonicznych. W konkursie na projekt pawilonu wystawowego Panoramy Racławickiej zajęli I miejsce. Realizacja tego projektu zapewniła im uznanie i przepustkę do dalszej kariery architektonicznej.

Sukcesem było również wyróżnienie w konkursie na kościół pw. Matki Boskiej Królowej w Tychach, co w efekcie związało ich z tym miastem na dłużej.

W 1959 roku Ewy i Marek Dziekońscy na zaproszenie generalnych projektantów miasta Nowe Tychy Kazimierza Wejcherta i Hanny Adamczewskiej, przyjechali na Górny Śląsk i zamieszkali w budującym się mieście.

Marek pracował w zespole „Miastoprojektu”, Ewa natomiast w tym okresie łączyła pracę projektową z wychowywaniem synów. Pracowała też w katowickim Inwestprojekcie, a potem tuskim Mistoprojekcie. Uczyła też w Technikum Budowlanym w Tychach.

W tym okresie Marek i Ewa Dziekońscy specjalizowali się przede wszystkim w projektach budynków użyteczności publicznej i obiektów przemysłowych, niemniej projektowali też budynki mieszkalne, przedszkola, szkoły i przestrzenie publiczne.

W 1977 r. Marek Dziekoński wrócił do Wrocławia, by nadzorować ukończenie trwającej już od lat budowy Rotundy Panoramy Racławickiej. Po powrocie do Wrocławia pracował w Biurze Projektowo – Badawczym Budownictwa Przemysłowego, a w ostatnich latach życia założył pracownię Axis. We Wrocławiu pozostał już, aż do śmierci w 2002 r.

Był dwukrotnie odznaczony Srebrną Odznaką SARP (1966, 1972) oraz Złotą Odznaką SARP (1994).

Ewa Dziekońska pozostała w Tychach, gdzie do dzisiaj mieszka i działa. We wspólnej pracy zazwyczaj Marek Dziekoński decydował o formie i konstrukcji, podczas gdy Ewa Dziekońska zajmowała się architekturą w mniejszej skali oraz dbała o społeczne aspekty projektu.

Jest pionierką w zakresie projektowania partycypacyjnego oraz architektury ekologicznej i energooszczędnej. Współpracowała z Instytutem Podstawowych Problemów Techniki Polskiej Akademii Nauk, prowadząc badania na temat domów energooszczędnych. Zainteresowania rozwija obecnie pełniąc funkcję prezesa tyskiego oddziału Polskiego Klubu Ekologicznego. Jest zaangażowana społecznie we wdrażanie zasad i idei Lokalnej Agendy 21 – programu zrównoważonego rozwoju. W 2016 r. została Eko – Kobietą województwa śląskiego.

- Wybrane zrealizowane projekty:
- Projekt budynku Panoramy Racławickiej we Wrocławiu (1957-61; 1980-85); Marek Dziekoński, Ewa Dziekońska (Nagroda Państwowa II stopnia za projekt i realizację, 1986).
- Projekt budynku mieszkalnego przy ul. J. Wieczorka w Tychach (1960 – 61); Marek Dziekoński, Ewa Dziekońska.
- Pawilon Klubu Górniczego NOT, Tychy (1961); Marek Dziekoński (I nagroda SARP Oddział w Katowicach).
- Budynek Zakładu Elektroniki Górniczej w Tychach (1965, wyburzony); Marek Dziekoński (I nagroda SARP Oddział w Katowicach).
- Sztuczne lodowisko w Tychach (Stadion Zimowy) (1973-77) - Nagroda Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych III stopnia (1978); Marek Dziekoński (I nagroda SARP Oddział w Katowicach, Nagroda II stopnia Ministra Budownictwa w 1978 r.).
- Projekt zespołu 42 jednorodzinnych domów atrialnych, osiedle F6, Tychy (1977 – 85); Marek Dziekoński, Ewa Dziekońska.
- Kościół pw. Miłosierdzia Bożego w Brzegu (1985-92); Marek Dziekoński, współpraca i model Bohdan Dziekoński.
- Hala widowiskowo-sportowa Orbita we Wrocławiu (1994-2002); Marek Dziekoński, współpraca Anna Bartoszevska, Bohdan Dziekoński.

Opracowanie: dr inż. arch. Justyna Swoszowska.